

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA OPĆOJ AUDIJENCIJI Srijeda, 12. kolovoza 2020. [\[Multimedia\]](#)

„Izliječiti svijet“: 2. Vjera i ljudsko dostojanstvo

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U ovoj pandemiji se jasno vidi koliko smo ranjivi i međusobno povezani. Ako se ne budemo brinuli jedni za druge, počevši od onih na dnu društvene ljestvice, od onih koji su njome najviše pogođeni, uključujući i stvoreni svijet, nećemo moći izliječiti svijet.

Upravo je hvalevrijedno zalaganje mnogih koji posljednjih mjeseci dokazuju ljudsku i kršćansku ljubav prema bližnjemu: posvećujući se oboljelima izlažu opasnosti čak i vlastito zdravlje. Oni su pravi heroji! Međutim, koronavirus nije jedina bolest protiv koje se treba boriti, nego je pandemija iznijela na vidjelo raširenije bolesti društva. Jedna od njih je iskrivljena vizija osobe, vizija u kojoj se zanemaruje njezino dostojanstvo i njezin relacijski značaj. Ponekad na druge gledamo kao na predmete koje se upotrijebi i baci. Takav pogled zapravo zasljepljuje i daje zamah individualističkoj i agresivnoj kulturi odbacivanja koja pretvara čovjeka u potrošačko dobro (usp. apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 53; Enc. *Laudato si'* [LS], 22).

No, u svjetlu vjere znamo da Bog muškarca i ženu gleda drugim očima. Stvorio nas je ne kao predmete, nego kao ljubljene i osobe sposobne ljubiti; on nas je stvorio na svoju sliku i priliku (usp. *Post* 1, 17). Na taj nam je način dao jedinstveno dostojanstvo, pozvavši nas da živimo u zajedništvu s njim, u zajedništvu s našim sestrama i braćom, uz poštivanje svakog stvorenja. U zajedništvu, u skladu, možemo reći. Stvaranje je sklad u kojem smo pozvani živjeti. I u tom zajedništvu, u tom skladu koji je zajedništvo, Bog nam daje sposobnost stvarati i rađati te čuvati život (usp. *Post* 1, 28-29), raditi i brinuti se za zemlju (usp. *Post* 2, 15; LS, 67). Razumije se da se život ne može stvarati, rađati i čuvati bez sklada; bit će uništen.

Primjer tog individualističkog pogleda, onoga što nije sklad, imamo u evanđeljima, u molbi koji je Isusu uputila majka dvojice učenika, Jakova i Ivana (usp. *Mt* 20, 20-28). Ona je htjela da njezina djeca mogu sjediti s desna i lijeva novoga kralja. Ali Isus predlaže drugu vrstu vizije: viziju služenja

i davanja vlastitoga života za druge, i to potvrđuje odmah na način da vraća vid dvojici slijepaca i čini ih svojim učenicima (usp. *Mt* 20, 29-34). Nastojanjem da se u životu gradi uspjeh „preko tuđih leđa“, da se bude superiorniji od drugih, uništava se sklad. To je logika dominacije, dominiranja nad drugima. Sklad je nešto sasvim drugo: to je služenje.

Molimo, dakle, Gospodina da nam dadne oči pažljive na svoju braću i sestre, posebno one koji pate. Kao Isusovi učenici ne želimo biti ravnodušni ili individualisti, to su dva loša stava oprečan skladu. Ravnodušni: okrećem glavu na drugu stranu. Individualisti: gledati samo svoju korist. Sklad koji je stvorio Bog traži da gledamo druge, potrebe drugih, probleme drugih, da budemo u zajedništvu. Želimo prepoznati ljudsko dostojanstvo u svakoj osobi, bez obzira na njezinu rasu, jezik ili položaj. Sklad te dovodi toga da prepoznaš ljudsko dostojanstvo, onaj sklad koji je stvorio Bog, a u čijem je središtu čovjek.

U pastoralnoj konstituciji *Gaudium et spes* Drugog vatikanskog koncila ističe se da je to dostojanstvo neotuđivo, jer je „stvoreno na sliku Božju“ (12). Ono je temelj cjelokupnog društvenog života i određuje njegove operativne principe. U suvremenoj kulturi najbliže upućivanje na načelo neotuđivog dostojanstva osobe jest Opća deklaracija o ljudskim pravima, koju je sveti Ivan Pavao II. nazvao „miljokazom na dugom i teškom putu ljudskog roda“^[1] i „jednim od najviših izraza ljudske svijesti“.^[2] Pravâ nisu samo individualna, nego i socijalna; to su prava narodâ, nacijâ.^[3] Naime, čovjek je, u svom osobnom dostojanstvu, društveno biće, stvoreno na sliku Trojedinoga Boga. Mi smo društvena bića, trebamo živjeti u tom društvenom skladu, ali kad zavlada sebičnost postajemo slijepi za druge, za zajednicu, gledamo samo sebe i to nas čini lošima, zlima, sebičnima, uništavajući sklad.

Ta obnovljena svijest o dostojanstvu svakog ljudskog bića ima ozbiljne društvene, ekonomske i političke posljedice. Gledajući na brata i cjelokupno stvaranje kao na dar koji nam je Otac dao u svojoj ljubavi potiče ponašanje koje odiše pažnjom, brigom i čuđenjem. Tako vjernik, promatrajući bližnjega kao brata, a ne kao stranca, gleda ga sa suosjećanjem i empatijom, a ne s prezirom ili neprijateljstvom. I promatrajući svijet u svjetlu vjere, trudi se razvijati, uz pomoć milosti, svoju kreativnost i svoj entuzijazam u rješavanju nedaća s kojima se čovjek susreće na svom putu kroz povijest. Svoje sposobnosti shvaća i razvija kao odgovornosti koje proizlaze iz njegove vjere,^[4] kao Božje darove koje treba staviti u službu ljudskog roda i stvaranja.

Dok svi radimo na izlječenju od virusa koji utječe na sve ljude bez razlike, vjera nas potiče ozbiljno i aktivno se boriti kako bismo pobijedili ravnodušnost prema kršenjima ljudskog dostojanstva. Tu kulturu ravnodušnosti koja ide ruku pod ruku s kulturom odbacivanja: mene se to ne tiče, ne zanima me. Vjera uvijek zahtijeva da dopustimo sebi da budemo izlječeni i obratimo se od svog individualizma, i osobnog i kolektivnog; individualizma pristranosti, na primjer.

Dao Gospodin da „ponovno progledamo“ kako bismo ponovno otkrili što znači biti članovi ljudske obitelji. I neka se taj pogled pretoči u konkretna djela suosjećanja i poštivanja prema svakoj osobi

te brige i čuvanja našeg zajedničkog doma.

[1] *Govor na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda* (2. kolovoza 1979.), 7.

[2] *Govor na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda* (5. listopada 1995.), 2.

[3] *Usp. Kompendij socijalnog nauka Crkve*, 157.

[4] *Ibid.*
